

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДУНАЙСЬКИЙ ІНСТИТУТ НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
«ОДЕСЬКА МОРСЬКА АКАДЕМІЯ»

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ЛІДЕРСТВО ТА ПСИХОЛОГІЧНІ ТЕХНОЛОГІЇ В МЕНЕДЖМЕНТІ»

Рівень вищої освіти: другий (магістерський)

Галузь знань: D Бізнес, адміністрування та право

Спеціальність: D3 Менеджмент

ОПП: Менеджмент організацій

Інститут: Дунайський інститут Національного університету «Одеська морська академія»

Кафедра: гуманітарних дисциплін

Силабус навчальної дисципліни «Лідерство та психологічні технології в менеджменті» розроблено відповідно до освітньо-професійної програми «Менеджмент організацій» для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю D3 «Менеджмент»

Силабус схвалено на засіданні кафедри гуманітарних дисциплін.

Протокол від «25» серпня 2026 року №1

1. ВІДОМОСТІ ПРО ВИКЛАДАЧА

Викладач	Сорока Олена Михайлівна – д.психол.н., професор, професор кафедри гуманітарних дисциплін
Профайл викладача	https://scholar.google.com.ua/citations?hl=uk&pli=1&user=caIU3AQAAAAJ https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57218918390 https://www.webofscience.com/wos/author/record/MCJ-3871-2025 https://orcid.org/0000-0003-1637-3437
E-mail:	soroka@dinuoma.com.ua
Сторінка курсу	https://classroom.google.com/u/0/c/ODc2MDIyMTcyODE3
Консультації	Онлайн консультації: <i>середа 13.40 (google met за кодом soroka)</i>

2. ЦІЛІ ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Метою вивчення навчальної дисципліни «Лідерство та психологічні технології в менеджменті» є формування у здобувачів вищої освіти цілісних знань і практичних навичок з лідерства та психологічних технологій в управлінні організаціями, розвиток здатності ефективно керувати колективом, приймати управлінські рішення в умовах невизначеності та підвищувати мотиваційну залученість персоналу.

Мова навчання: українська.

Статус дисципліни: обов'язкова.

Передумовою для вивчення дисципліни «Лідерство та психологічні технології в менеджменті» є опанування студентами базових знань з менеджменту, психології управління, організаційної поведінки, комунікаційних процесів та основ соціальної психології, що забезпечує підґрунтя для глибшого розуміння ролі лідерства й застосування психологічних технологій у сучасному управлінні.

Навчальна дисципліна забезпечує набуття перелічених нижче компетентностей та досягнення програмних результатів навчання.

Інтегральна компетентність:

Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у сфері менеджменту або у процесі навчання, що передбачають проведення досліджень та/або здійснення інновацій за невизначеності умов і вимог.

Загальні компетентності

ЗК4. Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності

СК3. Здатність до саморозвитку, навчання впродовж життя та ефективного самоменеджменту;

СК6. Здатність формувати лідерські якості та демонструвати їх в процесі управління людьми;

СК8. Здатність використовувати психологічні технології роботи з персоналом

Програмні результати навчання

ПРН10. Демонструвати лідерські навички та вміння працювати у команді, взаємодіяти з людьми, впливати на їх поведінку для вирішення професійних задач;

ПРН11. Забезпечувати особистий професійний розвиток та планування власного часу;

ПРН12. Вміти делегувати повноваження та керівництво організацією (підрозділом)

Кількість кредитів ЄКТС: 3.

Форма підсумкового контролю: залік.

Заплановані результати навчання за навчальною дисципліною

Успішне завершення програми навчальної дисципліни «Лідерство та психологічні технології в менеджменті» передбачає здобуття курсантом (студентом) наступних результатів навчання за навчальною дисципліною:

Знання:

- основні теоретичні підходи і моделі лідерства, психологічні механізми управлінської діяльності, мотивації, командної взаємодії та професійного саморозвитку.

Вміння:

- розв'язувати складні управлінські завдання, застосовуючи лідерські та психологічні технології роботи з персоналом, мотивувати працівників, організовувати командну взаємодію та обирати ефективні способи впливу відповідно до управлінської ситуації.

Комунікація:

- зрозуміло й аргументовано доносити власні висновки, управлінські рішення та рекомендації до фахівців і нефахівців, використовувати навички переконання, переговорів і конструктивного професійного діалогу;

- використовувати іншомовні джерела професійної інформації та професійну термінологію у процесі навчання, саморозвитку й професійної діяльності.

Автономія та відповідальність:

- приймати обґрунтовані управлінські рішення у складних і непередбачуваних умовах, усвідомлювати відповідальність за їх наслідки та результати діяльності команди;

- відповідати за власний професійний розвиток, самостійно планувати навчання і розвиток лідерських компетентностей та демонструвати здатність до професійного самовдосконалення.

3. ПРОГРАМА, СТРУКТУРА (ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН) НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви розділів і тем	Навчальне навантаження (години)						Відповідність модельному курсу Міжнародної морської організації (7.03/7.01)
	Денна форма навчання			Заочна форма навчання			
	Кількість ауд. годин	Лекції	Практичні	Кількість ауд. годин	Лекції	Практичні	
Тема 1. Теоретико-методологічні основи лідерства у менеджменті	6	4	2	2	2	-	
Тема 2. Емоційний інтелект і психологія керівника	6	4	2	2	2	-	
Тема 3. Психологічні технології управління персоналом	4	2	2	2	2	-	
Тема 4. Управління конфліктами та командна взаємодія	4	2	2	2	2	-	
Тема 5. Психолого-адаптивний менеджмент в умовах змін	6	2	4	2	-	2	
Тема 6. Інноваційні підходи у психології управління	6	2	4	2	-	2	
Всього аудиторних годин:	32	16	16	12	8	4	
Самостійна робота (години) з них на виконання індивідуального завдання	58			78			
	-			-			
Загальний обсяг годин навчальної дисципліни	90			90			

4. АНОТАЦІЇ ТЕМ ДИСЦИПЛІНИ

Тема 1. Теоретико-методологічні основи лідерства у менеджменті

1. Значення лідерства у сучасному менеджменті.
 2. Відмінності між лідерством та менеджментом.
 3. Історичні витоки та еволюція теорій лідерства.
 4. Методологічні засади дослідження лідерства.
 5. Вплив культури організації на формування стилів лідерства.
 6. Лідерство в багатонаціональних і міждисциплінарних колективах.
 7. Цифрова трансформація та нові вимоги до лідера.
 8. Етичні та соціальні виміри лідерства.
 9. Практичне значення для підготовки керівників у сфері менеджменту.
- Література: основана [1-9]

Тема 2. Емоційний інтелект і психологія керівника

1. Значення емоційного інтелекту (EI) у сучасному менеджменті.
2. Взаємозв'язок психології керівника та ефективності управління.
3. Класичні моделі (Д. Гоулман, П. Саловей, Дж. Майер).
4. Компоненти EI: самосвідомість, саморегуляція, мотивація, емпатія, соціальні навички та вплив EI на прийняття управлінських рішень.

5. Розвиток довіри та авторитету керівника.
 6. Психологічний портрет ефективного керівника.
 7. Формування позитивного психологічного клімату.
 8. Роль ЕІ у запобіганні та вирішенні конфліктів.
 9. Технології розвитку емоційного інтелекту у керівника.
- Література: основана [1-9]

Тема 3. Психологічні технології управління персоналом

1. Теоретичні основи психології управління персоналом.
 2. Психологічні технології добору та оцінки персоналу.
 3. Технології адаптації персоналу: психологічна підтримка, наставництво, коучинг, формування організаційної культури.
 4. Мотивація і стимулювання працівників.
 5. Інноваційні психологічні технології у HR-менеджменті.
- Література: основана [1-9]

Тема 4. Управління конфліктами та командна взаємодія

1. Поняття та види конфліктів в організації.
 2. Причини виникнення конфліктів та їх динаміка.
 3. Стратегії та стилі управління конфліктами.
 4. Роль лідера у попередженні та вирішенні конфліктів.
 5. Командна взаємодія: принципи та моделі.
 6. Психологічні технології розвитку ефективної команди.
 7. Комунікація та довіра як основа командної роботи.
 8. Практичні кейси та інструменти для формування згуртованого колективу.
- Література: основана [1-9]

Тема 5. Психолого-адаптивний менеджмент в умовах змін

1. Актуальність психолого-адаптивного підходу в сучасному менеджменті.
 2. Поняття психоадаптації в управлінні.
 3. Роль емоційної стабільності та саморегуляції керівників.
 4. Взаємозв'язок мотивації та адаптивності персоналу.
 5. Види криз у діяльності організацій.
 6. Методи зниження емоційного вигорання та опору змінам.
 7. Роль комунікацій і зворотного зв'язку у процесі адаптації.
 8. Моделі лідерства, ефективні для багатонаціональних колективів (кооперативна, адаптивна, сервант-лідерство).
 9. Аналіз кейсів кризових ситуацій на підприємствах.
 10. Рольова гра «Антикризова нарада».
- Література: основана [1-9]

Тема 6. Інноваційні підходи у психології управління

1. Поняття інноваційних психологічних технологій у менеджменті.
2. Роль інноваційних психологічних технологій у розвитку сучасного лідерства.
3. Використання метафоричних карт у командній взаємодії як інструмент самопізнання та комунікації.
4. Практична вправа «Образ мого лідерства».
5. НЛП-техніки в управлінні.
6. Мілтон-модель та метамодель мови.
7. Техніки переконання та впливу у професійних переговорах.
8. Міні-тренінг: «Рамка результату».
9. Роль командних вправ у формуванні довіри та відповідальності.

10. Практична гра: «Корабель у відкритому морі».
Література: основана [1-9]

5. ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

№ з/п	Назва теми	План практичних занять
1.	Тема 1. Теоретико-методологічні основи лідерства у менеджменті	1. Порівняльний аналіз функціональних відмінностей між лідерством та адмініструванням на прикладі реальних управлінських кейсів. 2. Діагностика впливу організаційної культури на вибір ефективного стилю лідерства. 3. Моделювання вимог до лідера в умовах цифрової трансформації та дистанційного управління. 4. Етичний аудит прийняття управлінських рішень та оцінка соціальної відповідальності керівника.
2.	Тема 2. Емоційний інтелект і психологія керівника	1. Оцінка власного рівня емоційного інтелекту та відпрацювання технік емоційної саморегуляції керівника. 2. Складання психологічного портрета ефективного керівника для формування довіри та авторитету в колективі. 3. Відпрацювання технік емпатійного слухання та надання конструктивного зворотного зв'язку під час прийняття рішень. 4. Розробка покрокового плану дій керівника щодо формування позитивного психологічного клімату в підрозділі.
3.	Тема 3. Психологічні технології управління персоналом	1. Проведення структурованого поведінкового інтерв'ю за компетенціями під час добору та оцінки персоналу. 2. Проектування програми адаптації та наставництва нового працівника із застосуванням коучингових інструментів. 3. Розробка системи нематеріальної мотивації та стимулювання персоналу під психологічні типи працівників. 4. Практичне застосування інноваційних психологічних технологій оцінки та розвитку кандидатів у HR-діяльності.
4.	Тема 4. Управління конфліктами та командна взаємодія	1. Моделювання та відпрацювання в рольових іграх 5 основних стратегій поведінки у конфлікті за методикою Томаса-Кілманна. 2. Діагностика розподілу командних ролей за М. Белбіном та оцінка їх впливу на згуртованість колективу. 3. Проведення комплексу командних вправ для побудови міжгрупової довіри та розвитку комунікації. 4. Розробка алгоритму дій лідера з попередження та

		розв'язання гострих міжособистісних конфліктів у команді.
5.	Тема 5. Психолого-адаптивний менеджмент в умовах змін	1. Симуляційна рольова гра «Антикризова нарада» для відпрацювання навичок прийняття рішень в умовах невизначеності. 2. Розробка алгоритму дій керівника із запобігання емоційному вигоранню та подолання опору змінам серед підлеглих. 3. Аналіз кейсів застосування моделей адаптивного та сервант-лідерства у міжкультурних і багатонаціональних колективах. 4. Побудова карти комунікацій та зворотного зв'язку для психологічної підтримки працівників у період кризи.
6.	Тема 6. Інноваційні підходи у психології управління	1. Проведення практичної вправи «Образ мого лідерства» із застосуванням метафоричних асоціативних карт у командній взаємодії. 2. Відпрацювання НЛП-технік Мілтон-моделі та метамоделі для переконання та впливу у ділових переговорах. 3. Проведення міні-тренінгу «Рамка результату» для фокусування команди на досягненні цілей. 4. Реалізація командно-управлінської гри «Корабель у відкритому морі» для розвитку навичок розподілу відповідальності та прийняття рішення.

6. САМОСТІЙНА РОБОТА

Самостійна робота є основним засобом оволодіння навчальним матеріалом та призначена для поглиблення, розширення і закріплення теоретичних знань, отриманих на лекційних заняттях. Самостійна робота допомагає набути навички опрацювання довідкової, навчальної і наукової літератури, державними і галузевими стандартами; підвищити якість самостійної обробки студентами навчальної інформації шляхом її аналізу.

Перелік видів самостійної роботи:

- опрацювання лекційного матеріалу;
- підготовка до практичних занять;
- самостійне опрацювання окремих розділів навчальної дисципліни.

Перелік тем, винесених на самостійне вивчення

№ з/п	Назва теми
1.	Роль комунікацій у розвитку лідерського потенціалу керівника.
2.	Мотиваційні стратегії в управлінні командою.
3.	Лідерство у багатокультурних та міжнародних організаціях.
4.	Стрес-менеджмент як складова лідерської компетентності.
5.	Управління змінами та кризовий менеджмент: лідерський аспект.
6.	Тімбілдінг як інструмент формування ефективної команди.
7.	Лідерство і влада: психологічні аспекти впливу та переконання.
8.	Токсичне лідерство: прояви, наслідки та шляхи подолання.
9.	Розвиток емоційної стійкості керівника в умовах невизначеності.
10.	Гендерні особливості лідерства в менеджменті.
11.	Лідерство у військових та екстремальних умовах.
12.	Креативність та інноваційність як складові лідерського стилю.

7. ІНДИВІДУАЛЬНІ ЗАВДАННЯ

Види індивідуальних завдань	Денна форма навчання	Заочна форма навчання
-	-	-

8. ПОЛІТИКА КУРСУ

Освоєння дисципліни «Лідерство та психологічні технології в менеджменті» передбачає відвідування лекційних та практичних занять, а також самостійну роботу здобувачів вищої освіти.

Самостійна робота є основним засобом оволодіння навчальним матеріалом у час, вільний від обов'язкових аудиторних занять, включає в себе Інтернет дослідження для їх подальшої презентації на заняттях, підготовку презентацій за темами згідно силабуса. Самостійна робота може виконуватися в бібліотеках, аудиторіях Інституту, а також за місцем проживання здобувача вищої освіти. У випадку виникнення запитань за темами, винесеними на самостійне вивчення, здобувач може отримати необхідну консультацію викладача (за розкладом).

Частина матеріалу навчальної дисципліни, передбачена навчальним планом для самостійного засвоєння здобувачами, виноситься на залік разом із навчальним матеріалом, який опрацьовувався під час проведення аудиторних навчальних занять.

У разі невідвідування занять з поважної причини (підтвердженої відповідними довідками), здобувач освіти самостійно вивчає пропущений матеріал.

Після вивчення навчальної дисципліни проводиться залік в усній формі.

Залік – це форма підсумкового контролю засвоєння здобувачами освіти теоретичного та практичного матеріалу з окремої навчальної дисципліни.

Залік проводиться за графіком освітнього процесу та згідно з розкладом екзаменаційної сесії.

Залік передбачає відповідь на поставлені запитання, щоб перевірити рівень знань і вмінь здобувачів освіти. Оцінювання може бути як у формі усної відповіді так і в формі тестування за допомогою освітньої платформи Google for education. Перелік питань до заліку надається здобувачам освіти на початку семестру. Практичні завдання розв'язуються на практичних заняттях впродовж семестру.

Знання та вміння здобувачів вищої освіти оцінюються за шкалою, визначеною Інститутом.

Здобувачам вищої освіти, які одержали незадовільну оцінку, дозволяється ліквідувати академічну заборгованість до початку наступного семестру (для здобувачів освіти заочної форми навчання до наступної лабораторно-екзаменаційної сесії). При цьому повторне складання заліку допускається не більше двох разів: один раз – викладачу, другий – комісії, яка створюється навчально-методичним відділом.

Здобувачі вищої освіти, які не з'явилися на залік без поважних причин, вважаються такими, що одержали незадовільну оцінку.

Основними цінностями курсу є оволодіння психологічними основами лідерства та прийняття рішень, комунікативними навичками та управлінням конфліктами, управлінням мотивацією та командною роботою, психологічними аспектами стресу та саморегуляції, управлінням змінами та розвитком організаційної культури, етичними принципами в управлінні. Ці цінності спрямовані на формування управлінців, які вміють працювати з людьми, розуміють психологічні процеси у команді та здатні забезпечувати ефективне й етичне лідерство.

9. ВИМОГИ ВИКЛАДАЧА

Основними вимогами викладача навчальної дисципліни «Лідерство та психологічні технології в менеджменті» до здобувачів вищої освіти є:

- обов'язкове відвідування лекційних занять за розкладом;
- активність під час практичних занять;
- конструктивно підтримувати зворотний зв'язок на контактних заняттях;
- взаємодія викладач-здобувач базується на засадах взаємоповаги, такту та коректної поведінки;
- здобувачі освіти, які не виконали заплановані завдання, до заліку не допускаються.

Неприпустимо:

- відсутність на заняттях без неповажної причини;
- користування гаджетами під час навчальних занять з особистих потреб;
- списування при складанні заліку;
- проходження процедур контролю замість себе іншими особами; виконання навчальних завдань для інших осіб; здача навчальних завдань, підготовлених іншими особами;
- використання робіт (рефератів, курсових, контрольних, і ін.) виконаних іншими особами в якості результатів своєї праці;
- відвідування занять в одязі, що не відповідає вимогам навчального закладу;
- порушувати тишу в приміщеннях загального доступу, призначених для навчальної та наукової діяльності.

10. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Поточне оцінювання здобувачів здійснюється у вигляді демонстрації їх результатів навчання та оцінювання: усної відповіді на питання лекційного курсу або тестування знань з певного розділу (теми) або з певних окремих питань лекційного курсу; розв'язання вправ, виступу на практичних заняттях.

Підсумковий контроль проводиться для оцінювання якості засвоєння навчального матеріалу дисципліни з урахуванням результатів поточного контролю. Форма підсумкового контролю: *залік*.

Методи демонстрації результатів навчання за навчальною дисципліною

№ з/п	Результати навчання за навчальною дисципліною	Методи демонстрації	Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, які використовуються для демонстрації здобутих результатів навчання за навчальною дисципліною
1	Знати основні теоретичні підходи і моделі лідерства, психологічні механізми управлінської діяльності, мотивації, командної взаємодії та професійного саморозвитку.	Усна обґрунтована відповідь; експрес-контроль; тестування; пояснення; бесіда; дискусія; підготовка аналітичних оглядів і презентацій.	Мультимедійний проектор EPSON EB-X41; екран Inter Screen; дошка маркерна; ПК CPU Intel Pentium G5400, 3.70GHz, RAM 8GB, HDD 500GB (15 од.); монітор PHILIPS 22E9Q, 21,5" (15 од.).
2	Вміти розв'язувати складні управлінські завдання, застосовуючи лідерські та психологічні технології роботи з персоналом; мотивувати працівників, організовувати командну взаємодію та обирати ефективні способи впливу відповідно до управлінської ситуації.	Виконання практичних і ситуаційних завдань; аналіз управлінських кейсів; розв'язання задач і вправ; рольові та ділові ігри; тренінгові вправи з подальшим аналізом результатів.	Операційна система Windows, Office 2016, OpenOffice, GoogleChrome, Opera, EdgeGoogle. Онлайн-сервіси для підтримки дистанційного навчання: Workspace for Education Fundamentals, Google Meet,
3	Зрозуміло й аргументовано доносити власні висновки, управлінські рішення та рекомендації до фахівців і нефахівців; використовувати навички переконання, переговорів і конструктивного професійного діалогу; використовувати іншомовні джерела професійної інформації та професійну термінологію.	Участь у дискусіях; презентація та аргументація управлінських рішень; рольові ігри та переговорні вправи; робота в команді; аналіз іншомовних професійних джерел.	хмарні сервіси Google Apps WIFI та локальний доступ до мережі Інтернет Основна література [1 - 9]
4	Приймати обґрунтовані управлінські рішення у складних і непередбачуваних умовах, усвідомлювати відповідальність за їх наслідки та результати діяльності команди; відповідати за власний професійний	Самостійне виконання ситуаційних і практичних завдань; прийняття та обґрунтування	

	розвиток, самостійно планувати навчання і розвиток лідерських компетентностей.	управлінських рішень; самоаналіз і рефлексія; розроблення індивідуального плану професійного та лідерського розвитку.	
--	--	---	--

11. СХЕМА НАРАХУВАННЯ БАЛІВ ЗА НАВЧАЛЬНОЮ ДИСЦИПЛІНОЮ

Шкала оцінювання

За шкалою ECTS		За шкалою оцінювання ДІ НУ «ОМА»		
Оцінка	Пояснення	Екзамен		Залік
A	Відмінно	Відмінно	5	Зараховано
B	Дуже добре	Добре	4	
C	Добре			
D	Задовільно	Задовільно	3	
E	Достатньо			
FX	Незадовільно	Незадовільно	2	Не зараховано

Загальні критерії оцінювання знань здобувачів освіти

A (відмінно) – оцінка «відмінно»

Глибокі знання і розуміння навчального матеріалу, виконання завдань без/або з незначною кількістю недоліків в обсязі, передбаченим робочої програмою навчальної дисципліни. Здобувач освіти вміє самостійно здобувати знання, без допомоги викладача знаходить та опрацьовує необхідну інформацію. Використовує набуті знання і вміння для прийняття рішень у стандартних і нестандартних ситуаціях. Переконливо аргументує відповіді, відстоює власну позицію щодо питань, які розглядаються. Здобувач освіти добре знайомий з основною, а також додатковою літературою.

B (дуже добре) – оцінка «добре»

Достатньо повні знання та розуміння навчального матеріалу, виконання завдань з незначною кількістю недоліків та/або негрубих помилок. Здобувач освіти вміє застосовувати набуті знання та вміння для вирішення практичних завдань, у відповіді прослідковується порушення принципу систематичності і логічності викладу навчального матеріалу. Самостійно виправляє допущені помилки, виявляє ґрунтовне знання основної бібліографії, однак лише поверхово орієнтується у допоміжній літературі.

C (добре) – оцінка «добре»

Загальні знання та розуміння навчального матеріалу, виконання завдань з певною кількістю недоліків і несуттєвих помилок. Здобувач освіти вміє зіставляти, узагальнювати, систематизувати інформацію в цілому самостійно застосовувати її на практиці. Відповідь здобувача освіти правильна, але недостатньо повна, бездоказова. Здобувач освіти самостійно виправляє помилки, виявляє знайомство та розуміння основної бібліографії, однак зовсім не орієнтується у допоміжній літературі.

D (задовільно) – оцінка «задовільно»

Базові знання та розуміння навчального матеріалу, виконання завдань з суттєвими недоліками або помилками. Здобувач освіти відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень, але допускає значну кількість неточностей і грубих помилок, які може усувати за допомогою викладача. У своїх міркуваннях опирається на повторення думок викладача або автора, не вміє навести власні приклади, не може відповісти на додаткові запитання. Здобувач освіти виявляє поверхове знайомство та розуміння лише основної бібліографії та зовсім не орієнтується у допоміжній літературі.

E (достатньо)– оцінка «задовільно»

Знання та розуміння навчального матеріалу на рівні мінімальних вимог. Здобувач освіти бачить навчальну дисципліну як нагромадження випадкових і не пов'язаних між собою тем. У своїх міркуваннях не здатен аналізувати окрему тему дисципліни у контексті інших тем і виражати взаємозв'язок між ними, відповіді мають шаблонний характер і не відображають самостійного розуміння теми. Здобувач освіти поверхово орієнтується в основній бібліографії.

FX (незадовільно) – оцінка «незадовільно»

Здобувач освіти володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну його частину. Він спроможний висвітлити лише окремі питання, не вміючи їх аргументувати чи пояснити. Цілісність розуміння матеріалу з дисципліни відсутня. Його участь у навчальному процесі є пасивною, відповіді в більшості є невірними або дуже поверховими і обмежуються механічним засвоєнням програми навчальної дисципліни.

12. ПИТАННЯ ДЛЯ ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

1. Значення лідерства у сучасному менеджменті.
2. Відмінності між лідерством та менеджментом.
3. Історичні витоки та еволюція теорій лідерства.
4. Методологічні засади дослідження лідерства.
5. Вплив культури організації на формування стилів лідерства.
6. Лідерство в багатонаціональних і міждисциплінарних колективах.
7. Цифрова трансформація та нові вимоги до лідера.
8. Етичні та соціальні виміри лідерства.
9. Практичне значення для підготовки керівників у сфері менеджменту.
10. Значення емоційного інтелекту (EI) у сучасному менеджменті.
11. Взаємозв'язок психології керівника та ефективності управління.
12. Класичні моделі (Д. Гоулман, П. Саловей, Дж. Майер).
13. Компоненти EI: самосвідомість, саморегуляція, мотивація, емпатія, соціальні навички та вплив EI на прийняття управлінських рішень.
14. Розвиток довіри та авторитету керівника.
15. Психологічний портрет ефективного керівника.
16. Формування позитивного психологічного клімату.
17. Роль EI у запобіганні та вирішенні конфліктів.
18. Технології розвитку емоційного інтелекту у керівника.
19. Теоретичні основи психології управління персоналом.
20. Психологічні технології добору та оцінки персоналу.
21. Технології адаптації персоналу: психологічна підтримка, наставництво, коучинг, формування організаційної культури.
22. Мотивація і стимулювання працівників.
23. Інноваційні психологічні технології у HR-менеджменті.

24. Поняття та види конфліктів в організації.
25. Причини виникнення конфліктів та їх динаміка.
26. Стратегії та стилі управління конфліктами.
27. Роль лідера у попередженні та вирішенні конфліктів.
28. Командна взаємодія: принципи та моделі.
29. Психологічні технології розвитку ефективної команди.
30. Комунікація та довіра як основа командної роботи.
31. Практичні кейси та інструменти для формування згуртованого колективу.
32. Актуальність психолого-адаптивного підходу в сучасному менеджменті.
33. Поняття психоадаптації в управлінні.
34. Роль емоційної стабільності та саморегуляції керівників.
35. Взаємозв'язок мотивації та адаптивності персоналу.
36. Види криз у діяльності організацій.
37. Методи зниження емоційного вигорання та опору змінам.
38. Роль комунікацій і зворотного зв'язку у процесі адаптації.
39. Моделі лідерства, ефективні для багатонаціональних колективів (кооперативна, адаптивна, сервант-лідерство).
40. Аналіз кейсів кризових ситуацій на підприємствах.
41. Рольова гра «Антикризова нарада».
42. Поняття інноваційних психологічних технологій у менеджменті.
43. Роль інноваційних психологічних технологій у розвитку сучасного лідерства.
44. Використання метафоричних карт у командній взаємодії як інструмент самопізнання та комунікації.
45. Практична вправа «Образ мого лідерства».
46. НЛП-техніки в управлінні.
47. Мілтон-модель та метамоделі мови.
48. Техніки переконання та впливу у професійних переговорах.
49. Міні-тренінг: «Рамка результату».
50. Роль командних вправ у формуванні довіри та відповідальності.
51. Практична гра: «Корабель у відкритому морі».
52. Роль комунікацій у розвитку лідерського потенціалу керівника.
53. Мотиваційні стратегії в управлінні командою.
54. Лідерство у багатокультурних та міжнародних організаціях.
55. Стрес-менеджмент як складова лідерської компетентності.
56. Управління змінами та кризовий менеджмент: лідерський аспект.
57. Тімбілдінг як інструмент формування ефективної команди.
58. Лідерство і влада: психологічні аспекти впливу та переконання.
59. Токсичне лідерство: прояви, наслідки та шляхи подолання.
60. Розвиток емоційної стійкості керівника в умовах невизначеності.
61. Гендерні особливості лідерства в менеджменті.
62. Лідерство у військових та екстремальних умовах.
63. Креативність та інноваційність як складові лідерського стилю.

13. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна:

1. Бакаленко О. А. Психологія управління: навч. посібник Харків: ХНУРЕ, 2020. - 120 с.
2. Конспект лекцій з навчальної дисципліни «Лідерство та психологічні технології в менеджменті» для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти освітньо-професійної програми «Менеджмент організацій» / [уклад. Сорока О.М.]; – Ізмаїл, 2025. – 65 с.

3. Методичні вказівки до практичних робіт з навчальної дисципліни «Лідерство та психологічні технології в менеджменті» для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти освітньо-професійної програми «Менеджмент організацій» / [уклад. Сорока О.М.]; – Ізмаїл, 2025. – 29 с.

4. Методичні вказівки до самостійної роботи з навчальної дисципліни «Лідерство та психологічні технології в менеджменті» для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти освітньо-професійної програми «Менеджмент організацій» / [уклад. Сорока О.М.]; – Ізмаїл, 2025. – 21 с.

5. Ходаківський Є. І. Психологія управління. 5-те вид. перероб. та доп. Підручник. / Є. І. Ходаківський, Ю. В. Богоявленська, Т. П. Грабар. – К.: Центр учбової літератури, 2023. – 684 с.

6. Northouse P. G. Leadership: Theory and Practice / P. G. Northouse. — 9th ed. — Thousand Oaks : SAGE Publications, 2021. — 600 p.

7. Rahim M. A. Managing Conflict in Organizations / M. A. Rahim. — 5th ed. — London ; New York : Routledge, 2023. — 302 p. <https://repository.gctu.edu.gh/items/show/2962>

8. Robbins S. P. Organizational Behavior / S. P. Robbins, T. A. Judge. — 19th ed., Global ed. — Harlow : Pearson Education, 2024. — 744 p.

9. Yukl G. Leadership in Organizations / G. Yukl, W. L. Gardner. — 9th ed. — Boston: Pearson, 2020. — 528 p.

Допоміжна:

1. Гура Т. В. Психологія лідерства в бізнесі : навч. посіб. / Т. В. Гура, О. Г. Романовський, А. Г. Книш. — Харків : Друкарня Мадрид, 2017. — 308 с.

2. Загальна психологія: підручник / О.В. Скрипченко, Л.В. Долинська, В. Огороднійчук. – К. : Каравела, 2023. - 464 с.

3. Карамушка Л. М. Психологія професійного вигорання підприємців / Л. М. Карамушка, Г. В. Гнускіна. — Київ : Логос, 2018. — 198 с.

4. Теорія і практика формування лідера : монографія / О. Г. Романовський [та ін.]. — Харків : НТУ «ХПІ», 2018. — 296 с.

5. Чернобровкін В. А. Лідерство в організаціях: психологічні основи / В. А. Чернобровкін. — Харків : Видавництво ХНУ ім. В. Н. Каразіна, 2020. — 296 с.

6. Bauer T. N., Erdogan B., Ellis A. M., Truxillo D. M., Brady G. M., Bodner T. New Horizons for Newcomer Organizational Socialization: A Review, Meta-Analysis, and Future Research Directions. *Journal of Management*. 2025. Vol. 51, No. 1. P. 344–382.

7. Jannah M., Jannah R., Maharani M. G., Yanto M., Dahniar. Literature Study: Team Leadership in an Organization. Proceedings of ICWSDGs 2024. Banjarmasin, 2024.

8. Omokhudu A. S., Uzor G., Adamu J. G. et al. Gender Dynamics in Leadership: Barriers and Opportunities for Women Leaders in Emerging Markets. *FUDMA Journal of Business Management*. 2025. Vol. 3, No. 1. P. 123–135.

14. ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ В ІНТЕРНЕТІ

Допускається використання будь-яких відкритих інтернет-ресурсів за тематикою дисципліни.

1. Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua/>

2. Державна науково-педагогічна бібліотека України імені В.О. Сухомлинського (Київ). URL: <https://dnpb.gov.ua/>

3. Державна науково-технічна бібліотека України (Київ). URL: <https://dntb.gov.ua>

4. Бібліотека електронних підручників. URL: <https://sites.google.com/view/biblioteka2020/електронні-версії-підручників>

5. Національна парламентська бібліотека України. URL: <https://nlu.org.ua>

6. Одеська національна наукова бібліотека. URL: <https://odnb.odessa.ua>
7. Менеджмент для управлінців. URL: <https://www.management.com.ua>
8. Психологія управління (Бакаленко О.). URL: https://www.researchgate.net/publication/340080478_Psihologia_upravlinna
9. Психологія лідерства в бізнесі (Гура Т.). URL: <https://repository.kpi.kharkov.ua/server/api/core/bitstreams/fla5f6e7-006b-4ffe-afb4-165ce2c794a5/content>
10. Теорія і практика формування лідера (Романовський О.). URL: <https://repository.kpi.kharkov.ua/server/api/core/bitstreams/620d1bfe-e281-4652-93d5-34023456b9f3/content>
11. Психологія професійного вигорання підприємців (Карамушка Л.). URL: <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/713350/1/Карамушка-Гнускіна.%20Психологія%20професійного%20вигорання%20підприємців..pdf>
12. Bauer T. N., Erdogan B., Ellis A. M., Truxillo D. M., Brady G. M., Bodner T. New Horizons for Newcomer Organizational Socialization. URL: https://ore.exeter.ac.uk/articles/journal_contribution/New_Horizons_for_Newcomer_Organizational_Socialization_A_Review_Meta-Analysis_and_Future_Research_Directions/29812028?file=56858276
13. Jannah M., Jannah R., Maharani M. G., Yanto M., Dahniar. Literature Study: Team Leadership in an Organization. URL: <https://eudl.eu/pdf/10.4108/eai.9-9-2024.2359067>
14. Northouse P. G. Leadership. URL: <https://repository.gctu.edu.gh/items/show/2960>
15. Omokhudu A. S., Uzor G., Adamu J. G. et al. Gender Dynamics in Leadership. URL: <https://fjbm.fudutsinma.edu.ng/index.php/fjbm/article/download/18/8/62>
16. Rahim M. A. Managing Conflict in Organizations URL: <https://repository.gctu.edu.gh/items/show/2962>
17. Robbins S. P. Organizational Behavior URL: <https://studylib.net/doc/27611793/organizational-behavior--global-edition--stephen-robbins-...?p=17>